

OBSAH

	Předmluva	9
1.	Organizace automobilového opravárenství a servisní služby v ČSSR	11
1.1.	Zásady opravárenství	11
1.2.	Projektování opraven	13
1.3.	Metodika zjišťování potřeby generálních oprav automobilů a jejich orgánů a zabezpečení kapacit	15
1.3.1.	Roční plán	15
1.3.2.	Dlouhodobý plán	16
1.4.	Vývojové směry v opravách motorových vozidel	16
2.	Mytí, čištění a povrchová úprava součástí a vozidel	19
2.1.	Povrchová úprava	19
2.2.	Čištění a mytí součástí a vozidel, konzervace	24
2.2.1.	Pomůcky a prostředky k mytí a čištění	25
2.2.2.	Konzervační a lešticí prostředky	26
2.2.3.	Čištění součástí	27
2.2.4.	Zařízení a pomůcky k mytí součástí	30
2.2.5.	Odstraňování nespalitelných zbytků (dekarbonizace)	31
2.3.	Mytí a konzervování motorových vozidel (autokosmetika)	33
2.3.1.	Malá denní kosmetika	33
2.3.2.	Velká autokosmetika	33
2.3.3.	Mytí, čištění a konzervování spodku karosérie	35
2.3.4.	Čištění motorového prostoru	35
2.3.5.	Mytí, čištění a leštění povrchu karosérie	35
2.4.	Zařízení k mytí a čištění vozidel	36
3.	Motor	42
3.1.	Vymontování motoru z automobilu a demontáž motoru	42
3.2.	Blok válců, hlava válců, válce	46
3.3.	Kliková skříň, pánve hlavních a ojničních ložisek	60
3.3.1.	Obnova ložiskových pánví	65
3.3.2.	Vylévání ložiskových pánví kompozicí	65
3.3.3.	Ložiska s výstelkou z olovnatého bronzu	71

3.4.	Klikové ústrojí	72
3.4.1.	Klikový hřídel	72
3.4.2.	Setrvačnk	77
3.5.	Ojnice	78
3.6.	Písty, pístní čepy a pístní kroužky	83
3.7.	Rozvod	89
3.8.	Montáž motoru	99
3.8.1.	Kontrolní a měřicí zařízení	104
3.9.	Zkoušení a kontrola motoru	106
3.9.1.	Záběh motoru	106
3.9.2.	Zjišťování charakteristických vlastností motoru	108
4.	Palivová soustava	113
4.1.	Palivová nádrž a potrubí	113
4.2.	Podávací čerpadlo	114
4.3.	Čističe paliva	118
4.3.1.	Čističe vzduchu	121
4.4.	Karburátor	122
4.4.1.	Seřízení karburátoru	125
4.4.2.	Spouštění studeného motoru	127
4.4.3.	Seřízení chodu naprázdno (volnoběh)	131
4.4.4.	Akcelerační pumpička	132
4.4.5.	Kontrola jednotlivých dílů karburátoru	134
4.4.6.	Kontrola výšky hladiny v plovákové komoře	134
4.4.7.	Trysky a vzdušníky	136
4.5.	Vstřikovací čerpadlo	141
4.5.1.	Zkouška těsnosti pístu	149
4.5.2.	Kontrola těsnosti výtlačných ventilů	150
4.5.3.	Stanovení správného smyslu točení vačkového hřídele a kontrola sledu výtlačku	151
4.5.4.	Seřízení počátku výtlačku při zjištěném smyslu točení vačkového hřídele	151
4.5.5.	Vzájemné seřízení vstřikovacích jednotek	157
4.5.6.	Seřízení maximální dávky paliva na jeden zdvih pístu	158
4.6.	Zařízení ke zkoušení vstřikovacího čerpadla a vstřikovacích ventilů	161
4.7.	Vstřikovače	166
4.7.1.	Čištění a výměna trysek	169
4.7.2.	Kontrola a seřizování vstřikovače	170
4.8.	Paliva a jejich spotřeba	173
4.8.1.	Benzín	173
4.8.2.	Stanovení oktanového čísla paliva	173
4.8.3.	Motorová nafta	175
4.8.4.	Stanovení cetanového čísla paliva	175
4.8.5.	Spotřeba paliva	175
4.8.6.	Laboratorní stanovení spotřeby paliva	176
4.8.7.	Zjištění spotřeby paliva v provozu	177
4.8.8.	Kouření motoru	178
5.	Převodové ústrojí a nápravy	180
5.1.	Spojka	180
5.2.	Převodovka	185
5.3.	Spojovací (kloubový) hřídel	189

5.4.	Zadní náprava s rozvodovkou	193
5.5.	Přední náprava a polonápravy	199
6.	Řízení	201
6.1.	Údržba a opravy řízení	202
6.2.	Seřízení vůle řízení	206
7.	Seřízení přední nápravy a řízení	208
7.1.	Kontrola vůle volantu	208
7.2.	Kontrola nejmenšího průměru otáčení a zatáčení	209
7.3.	Geometrie přední nápravy a řízení	209
7.3.1.	Sbíhavost kol	210
7.3.2.	Odklon kol (α)	210
7.3.3.	Příklon čepu (δ)	211
7.3.4.	Záklon čepu (β)	211
7.4.	Zařízení ke kontrole geometrie přední nápravy	211
7.4.1.	Zařízení ke kontrole sbíhavosti kol	212
7.4.2.	Zařízení ke kontrole sklonu čepů a kol	213
8.	Kola, ráfky, pneumatiky	222
8.1.	Ráfky	222
8.1.1.	Ráfky Trilex	224
8.2.	Pneumatiky	225
8.2.1.	Duše	229
8.2.2.	Bezdušové pneumatiky	230
8.2.3.	Uskladnění pneumatik	231
8.3.	Demontážní a montážní nářadí	232
8.4.	Vyvažování kol	233
8.5.	Pneumatiky v provozu	236
9.	Brzdy	238
9.1.	Úvod	238
9.2.	Předpisy o brzdách	239
9.3.	Mechanické brzdy	241
9.4.	Kapalinové brzdy	242
9.4.1.	Brzdová kapalina	246
9.4.2.	Odstraňování nejběžnějších závad kapalinových brzd	248
9.4.3.	Zkoušení jednotlivých částí kapalinových brzd	249
9.5.	Vzduchové brzdy	251
9.5.1.	Přezkoušení vzduchových brzd	263
9.6.	Buben brzdy a čelisti brzdy s obložením	264
9.7.	Diskové brzdy	269
9.8.	Zkoušení brzd	270
9.8.1.	Měřicí přístroje	270
9.8.2.	Dílenské přístroje	272
10.	Pérování a tlumiče pérování	274
10.1.	Pérování	274
10.2.	Tlumiče pérování	277
10.2.1.	Jednočinný olejový tlumič	277
10.2.2.	Teleskopické olejové tlumiče	278
11.	Mazání	281
11.1.	Mazání motoru	282
11.2.	Čističe oleje	283

11.3.	Redukční a pojistný obtokový ventil	283
11.4.	Tlakový spínač kontroly mazání	284
11.5.	Ošetřování mazací soustavy motoru	285
11.6.	Měření spotřeby oleje	288
11.7.	Ústřední mazání	289
11.8.	Ostatní způsoby mazání	291
12.	Chlazení	294
12.1.	Kapalinové chlazení	294
12.2.	Termostat	297
12.3.	Ochrana proti mrazu	298
12.4.	Vzduchové chlazení	299
13.	Elektrické příslušenství a zařízení	301
13.1.	Akumulátor	301
13.1.1.	Akumulátory olověné	301
13.1.2.	Akumulátory alkalické	306
13.2.	Přepínač napětí	307
13.3.	Dynamo	308
13.4.	Automatický regulátor napětí	316
13.5.	Zapalování	318
13.5.1.	Zapalovací cívka	318
13.5.2.	Rozdělovač	319
13.5.3.	Zapalovací svíčka	324
13.6.	Žhavicí svíčka	336
13.7.	Elektrický spouštěč	339
13.7.1.	Zkouška mechanická	340
13.7.2.	Zkouška elektrická	341
13.8.	Osvětlovací zařízení	342
13.8.1.	Seřízení světlometů	343
13.9.	Ostatní zařízení a části elektrického příslušenství	346
13.9.1.	Elektrická síť	346
13.9.2.	Odrůšení motorových vozidel	348
13.9.3.	Rychloměr	350
14.	Jízdní zkoušky	352
14.1.	Příprava zkoušek	352
14.2.	Kontrola geometrie a soustoposti náprav	353
14.3.	Měření ovládacích sil	354
14.4.	Kontrola počítače ujetých kilometrů a rychloměru na vozidle	354
14.5.	Kontrola kouřivosti motoru	356
14.6.	Zkouška dojezdu	357
14.7.	Zkouška účinnosti brzd	358
14.8.	Zkouška zrychlení (akcelerace)	363
14.9.	Měření spotřeby paliva	364
14.10.	Kontrola vnějšího hluku	368
14.11.	Záběh vozidla po generální opravě	369
15.	Význam pokrokových metod práce v opravárenství	372
16.	Literatura	375